

European
Social
Charter

Charte
Sociale
Européenne

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

**EUROPEAN COMMITTEE OF SOCIAL RIGHTS
COMITÉ EUROPÉEN DES DROITS SOCIAUX**

20 October 2011

Case No. 1

Fellesforbundet for Sjøfolk (FFFS) v. Norway
Complaint No. 74/2011

COMPLAINT

Registered at the Secretariat on 27 September 2011

Council of Europe
 Directorate general of Human Rights and Legal
 Affairs
 Directorate of Monitoring
 F-67075 Strasbourg Cedex

Error! Unknown document property name.
Error! Unknown document property name.

Vår ref: **Error! Unknown document property name.**

Deres ref:

Oslo, 27. september 2011

Saksansvarlig advokat: Erik Råd Herlofsen

KOLLEKTIV KLAGE:

FELLESFORBUNDET FOR SJØFOLK (NORWEGIAN UNITED SEAMAN'S UNION) MOT NORGE (NORWAY)

FOR BRUDD PÅ DEN REVIDERTE VERSJON AV SOSIALPAKTEN: ARTIKKEL 1, PARAGRAF 2 OG ARTIKKEL 24, ALENE ELLER SAMMEN MED IKKE- DISKRIMINERINGSBESTEMMELSEN I ARTIKKEL E

1 FELLESFORBUNDET FOR SJØFOLK

Fellesforbundet for sjøfolk er en frittstående og politisk uavhengige fagforening som ble stiftet 21. oktober 2000. Forbundet har i dag drøye 1.500 sjøfolk som medlemmer og er en alternativ fagforening til blant annet Norsk Sjømannsforbund.

Fellesforbundet for sjøfolk har i en årrekke bistått sine medlemmer overfor deres respektive arbeidsgivere/rederier i forhold til ulike arbeids- og tariffrettslige spørsmål, herunder spørsmål om sikkerhet til sjøs, lønn, arbeidstid, oppsigelser, reisegodtgjørelser, øvre aldersgrenser etc.

Forbundet ivaretar medlemmenes rettigheter overfor arbeidsgivere og offentlige myndigheter, jf vedlagte beskrivelse gitt av forbundets leder Leif R. Vervik, samt vedlagte vedtekter.

Bilag 1: Informasjon om Fellesforbundet for sjøfolk

Bilag 2: Forbundets vedtekter

Mer informasjon om forbundet fremgår av finnes på www.ffffs.no.

2 NORGE

Den europeiske sosialpakt ble vedtatt av Europarådet i 1961. Den trådte i kraft for Norges del 26. februar 1965. Europarådet undertegnet i 1996 en revidert versjon av sosialpakten. Den reviderte sosialpakt trådte i kraft for Norges del 1. juli 2001.

Norge har også tiltrådt Klageprotokollen den 20. mars 1997.

3 KORT OM KLAGENS BAKGRUNN - ALDERSDISKRIMINERING

Den norske sjømannslov (LOV-1975-05-30-18)

§ 19. Vern mot usaklig oppsigelse.

1. Sjømann kan ikke sies opp uten at det er saklig begrunnet i rederiets eller sjømannens forhold...

(6. ledd:)

Oppsigelse med fratreden før fylte 62 år som alene skyldes at sjømannen har rett til pensjon etter lov av 3. desember 1948 nr. 7 om pensjonstrygd for sjømenn, skal ikke ansees å ha saklig grunn. Det er adgang til på forhånd i tariffavtale å bestemme fratredelse før fylte 62 år.

Bilag 3: Kopi av Seamen's Act of 30 May 1975 no. 18

Nevnte lovtekst innebærer at norske sjøfolk kan sies opp uten saklig grunn ved fylte 62 år. Dette prinsipp ble stadfestet av Norges Høyesterett 18. februar 2010 (Rt 2010-202).

Fellesforbundet for sjøfolk ønsker at Den europeiske komite for sosiale rettigheter skal bekrefte at den norske sjømannsloven § 19 (1) sjette ledd, hvoretter sjømenn kan sies opp utelukkende begrunnet i at man er fylt 62 år, strider mot grunnleggende rettigheter fastslått i Den europeiske sosialpakt.

Det fremgår av Del V artikkel E at rettighetene fastsatt i pakten skal være sikret uten diskriminering på noe grunnlag "så som rase, hudfarge, kjønn, språk, religion, politisk eller annen oppfatning, nasjonal herkomst eller sosial opprinnelse, helse, tilknytning til en nasjonal minoritet, fødsel eller annen status."

Bestemmelsen er ikke uttømmende og det er i en rekke internasjonale avgjørelser, blant annet fra EMD, fastslått at diskriminerings-grunnlaget; alder, omfattes av begrepet "annen status".

Pakten artikkel 1 pkt 2 har følgende ordlyd:

Retten til arbeid

For å sikre en effektiv gjennomføring av retten til arbeid forplikter partene seg til

2) å verne effektivt arbeidstakerens rett til å tjene til sitt underhold i et yrke han eller hun frivillig har valgt,

Videre følger det av artikkel 24 følgende:

Rett til vern i saker som gjelder avslutning av ansettelsesforhold

For å sikre en effektiv gjennomføring av arbeidstakeres rett til vern i saker som gjelder avslutning av ansettelsesforhold, plikter partene seg til å anerkjenne

A alle arbeidstakeres rett til ikke å få sitt ansettelsesforhold avsluttet uten gyldige grunner for dette knyttet til deres arbeidsevne eller opptreden eller basert på foretakets, virksomhetens eller tjenestens operative krav,

Fellesforbundet for sjøfolk mener at den norske sjømannslovens øvre aldersgrense på 62 år i realiteten innebærer et usaklig yrkesforbud og er derved en diskriminerende inndragelse av sjøfolks rett til å utøve sjømannsyrtet.

Bortfall av stillingsvern ved fylte 62 år er direkte diskriminerende og har ingen saklig begrunnelse, verken hensett til helse- eller sikkerhetsmessige hensyn. Det vises til at alle sjømenn over 50 år må gjennomgå en årlig utvidet helsesjekk for å kunne fortsette å arbeide til sjøs og det er ikke påvist noe saklig grunnlag for å anta at en sjømanns helsemessige situasjon endrer seg ved fylte 62 år.

Det foreligger således en forskjellsbehandling basert på alder som er uten noen objektiv og rimelig begrunnelse, jf vedlegg til Den europeiske sosialpakt (revidert) Del V artikkel E.

4 NORGES HØYESTERETTSDOM AV 18. FEBRUAR 2010 (RT 2010-202)

Arne Eikhaugen ble ansatt som elektriker i rederiet Nye Kystlink AS 23. august 2006. Eikhaugen ble ansatt på fergen Pride of Telemark som gikk ruten Langesund (Norge) – Strömstad (Sverige) – Hirtshals (Danmark).

Den 14. mars 2008 ble Arne Eikhaugen oppsagt fra sin faste stilling, utelukkende begrunnet i at han var fylt 62 år. Rederiet viste til at den norske sjømannsloven § 19 (1) sjette ledd, som angir at det alminnelige oppsigelsesvernet bortfaller ved fylte 62 år dersom sjømannen samtidig har rett til

sjømannspensjon, ga rederiet rett til å si opp Eikhaugen.

Arne Eikhaugen mente oppsigelsen var i strid med aldersdiskrimineringsforbudet og aksepterte ikke oppsigelsen og det ble, med støtte fra partshjelper Fellesforbundet for sjøfolk, tatt ut stevning for Nedre telemark tingrett 9. mai 2008 (første instans). Nedre Telemark tingrett frifant rederiet den 8. september 2008 og tilkjente rederiet saksomkostninger.

Dommen ble påanket og Agder lagmannsrett (2. instans) avsa dom den 24. juni 2009, med det resultatet at anken fra Arne Eikhaugen ble forkastet med dissens. Ingen av partene ble tilkjent saksomkostninger.

Dommen ble påanket til Norges Høyesterett (3. instans), som ved dom avsagt den 18. februar 2010 forkastet anken med dissens (4 – 1). Ingen av partene ble tilkjent saksomkostninger.

Flertallet kom til at når lovgiver i 2007 implementerte EU's antidiskrimineringsdirektiv 2000/78 EF i den norske sjømannsloven, og samtidig beholdt en øvre aldersgrense på 62 år, så måtte det legges til grunn at lovgiver hadde vurdert aldersgrensen og konkludert med at denne ikke var i strid med diskrimineringsforbudet.

Mindretallet var uenig i dette synspunkt og presiserte at domstolene må påse at det foreligger et tilstrekkelig oppdatert og aktuelt grunnlag for forskjellsbehandlingen. "Forskjellsbehandling som ikke lenger er nødvendig eller forholdsmessig, bør ikke lovlig kunne opprettholdes under henvisning til fortidens behov." Da lovgiver i 2007 kun hadde gitt en "svært kort, generell og overfladisk" vurdering av behovet for en 62-års grense for sjømenn, konkluderte mindretallet med at ikke foreligger "noe tilfredsstillende grunnlag for å kunne konkludere med at aldersgrensen også i dag tjener legitime hensyn, og er egnet, nødvendig og forholdsmessig." Premiss 91.

Høyesterett vurderte dessuten om sjømannslovens 62-års grense kunne anses for å være i strid med EMK artikkel 14, men konkluderte med at når det ikke kunne ses å foreligge relevant praksis fra Den europeiske menneskerettsdomstol, kunne ikke angjeldende bestemmelse anvendes i forhold til norsk intern rett.

Fellesforbundet for sjøfolk mener at eksempelet viser at den norske lovgivning strider mot Den europeiske sosialpakt og ber derfor Den europeiske komite for sosiale rettigheter behandle saken.

5 ANFØRSLER

Det er et grunnleggende arbeidsrettslig prinsipp at enhver oppsigelse av et ansettelsesforhold skal ha en saklig begrunnelse. Når den norske sjømannslov fastslår at enhver sjømann som har fylt 62 år og som er berettiget til sjømannspensjon, ikke lenger har noe alminnelig oppsigelsesvern, strider dette mot Den europeiske sosialpakt artikkel 1 pkt 2 og artikkel 24, og da særlig sett i sammenheng med diskrimineringsforbudet i Del V artikkel E.

Bortfall av stillingsvern ved fylte 62 år for norske sjømenn er en særnorsk foreldet ordning som ble innført etter 2. verdenskrig som en konsekvens av at det den gang ble innført en egen sjømannspensjonsordning. Dette innebærer at norske sjømenn forskjellsbehandles utelukkende begrunnet i oppnådd alder.

I tiden etter at loven ble innført er den norske levealder øket med ca 10 år (for nyfødte), samtidig som eldre arbeidstakere har fått vesentlig bedret helse. I tillegg er det et stort behov for sjøfolk og arbeid på skip er blitt vesentlig sikrere, forbedret og forenklet.

Dersom en norsk sjømann hadde arbeidet på et danskregistrert skip, ville han hatt et alminnelig stillingsvern til fylte 70 år. Det vises dessuten til at langt mer krevende stillinger i Norge, eksempelvis som pilot eller oljearbeider, opererer med en øvre aldersgrense på 65 år.

Dersom Den europeiske komite for sosiale rettigheter ønsker nærmere opplysninger ber jeg om å bli kontaktet.

Vedlagt følger også fullmakt hvor det fremkommer at undertegnede er gitt fullmakt til å signere denne klage på forbundets vegne.

Bilag 5: Kopi av fullmakt datert 9. september 2011

Med vennlig hilsen

Erik Rød Herlofsen
Advokat/partner